

Till: li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: li.smf@regeringskansliet.se

Remiss En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk

Yttrande över slutbetänkandet "En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk" (SOU 2025:93)

Skogssällskapet är en stiftelse vars uppdrag är att verka för god skogshushållning och naturvård, detta görs bland annat genom aktiv förvaltning av skog för privata och offentliga skogsägare samt stöd till skoglig forskning.

Delbetänkandet "En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk" (SOU 2025:93) har remitterats av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Skogssällskapet har följande synpunkter på det remitterade delbetänkandet.

Sammanfattande synpunkter

Skogssällskapet stödjer ansatsen från utredningen att skapa en robust skogspolitik för aktivt skogsbruk. Skog och produkter från skogen lyfts fram som en viktig del av lösningen för en grön bioekonomi och under senaste tiden har skogens betydelse för beredskap blivit allt mera uttalad. I ljuset av detta och att vi lever i en orolig tid på många sätt, är det av högsta vikt att regelverket kring skogsäggande blir mer rättssäkert, förutsägbart och långsiktigt.

Skogssällskapet stödjer vidare ansatsen att skapa incitament för skogsägare att vilja och våga investera i sina skogsfastigheter. Inte minst i ljuset av klimatförändringar och de utmaningar för skogen som kommer med dessa är det av största vikt att skogsägare har en framtidstro.

Att Sverige som nation är mer förberedda och bättre rustade att jobba med skogsfrågor inom EU är också en förutsättning då skogen och skogsprodukter är något som vi kommer att arbeta med inom överskådlig framtid och som utgör en viktig del av Sveriges ekonomi.

Den största tveksamheten inför betänkandet är att både slutbetänkandet och det delbetänkande som var ute på remiss i våras kräver stora resurser från staten. Det är inte realistiskt att tro att alla förslag kommer att kunna genomföras och utredaren har inte presenterat någon prioriteringsordning.

Yttrande över förslagen utifrån kapitlen i betänkandet:

Kapitel 4 – Synliggör skogens klimatnytta

Skogssällskapet ser positivt på förslaget att ta fram ett nytt mått för jämförbara beräkningar av skogens klimatnytta även ur ett substitutionshänseende. Detta då fokus på minskade fossila utsläpp bör fokuseras på i klimatpolitiken och där skogens nytta ofta förbises. Att använda sig av metodiken från den nya ISO standarden (ISO 13391) är ett bra förslag men huvudsaken är att det finns en tydlighet i redovisningen av ett gemensamt och erkänt system.

Kapitel 5 – Ny syn på naturvårdsavsättningar och miljöhänsyn

Skogssällskapet ställer sig bakom utredningens uppmaning till regeringen på att ta fram ett mål för hur stor andel av Sveriges skogar som ska undantas från skogsbruk. Detta

skulle skapa en ökad förutsägbarhet för både den enskilda skogsägaren och för samhället. Skogssällskapet ser dock utmaningarna med denna typ av mål, inte minst utifrån resonemangen om rapportering och registrering av frivilliga avsättningar och impediment som OEKM, där det idag finns osäkerheter som måste lösas.

Skogssällskapet instämmer med utredningens slutsats att modellen med generell naturvårdshänsyn till största delen fyller sin funktion. Skogssällskapet stöder att det bör tas fram ett uppföljningssystem för miljöhänsyn vid skogliga åtgärder.

Skogssällskapet stöder förslaget om att ta fram styrmedel för att skydda, använda och bevara de mest skyddsvärda kulturhistoriska lämningarna. Det skulle dock vara önskvärt med riktlinjer för prioriteringar och avvägningar i de fall när naturhänsyn och kulturhänsyn kolliderar.

Skogssällskapet välkomnar utredningens förslag angående upprättandet av en nationell förteckning över fågelarter som inte befinner sig på en tillfredställande nivå samt vägledningar för förtydliganden om vilka åtgärder som bör göras. Det behövs en ökad förutsägbarhet för skogsägare avseende hur fågeldirektivet tillämpas och där är det naturligt att differentiera åtgärderna utifrån arters skyddsstatus.

Skogssällskapet tillstyrker förslaget om att ett beslut att bildade naturreservat ska kunna upphävas om syftet inte bedöms vara rimligt att uppnå. Att ur ett samhällsekonomiskt perspektiv prioritera bort reservat som inte fyller sin funktion är ett sunt hushållande med samhällets resurser.

Skogssällskapet ser positivt på frågan att ta fram ett rättssäkert system för områdesskydd i fjällnära skog men ser att det är svårt att rekommendera en skyddsform som inte finns idag (Skogsmarksskyddsområde).

Kapitel 6 – Ett mer variationsrikt skogsbruk

Skogssällskapet delar utredarens syn på vikten av ett variationsrikt skogsbruk ur många aspekter, inte minst utifrån möjligheten att klimatsäkra framtidens skogar. Det är viktigt att poängtera att det är en variation av skogsägare med skilda mål för sitt skogsbruk som i första hand skapar en variation och inte nödvändigtvis krav på olika skogsskötselmetoder. Skogssällskapet ser i vår förvaltningsverksamhet en ökad nyfikenhet på hyggesfria metoder, andra träslag än tall och gran och andra mål med skogägandet än ren virkesproduktion. Allt detta bidrar till variation.

Kapitel 7 – Ökad rådgivning

Skogssällskapet ser positivt på utredningens förslag om ökad rådgivning men ser att det kan finnas en risk att Skogsstyrelsens blir en konkurrent på marknaden för skogliga rådgivning och att det är av vikt att denna konkurrenssituation utreds.

Kapitel 8 – Ökad Skogsproduktion

Skogssällskapet ser positivt på ansatsen att ta fram ett produktionsmålssystem, framför allt för att ge en ökad mätbar tydlighet mellan skogsvårdslagens två mål. Det finns dock många utmaningar i framtagandet av ett sådant system. En avgörande faktor är att man i målsystemet tar hänsyn till att skogsägare har olika mål med sitt skogsbruk.

Skogssällskapet tillstyrker förslagen om uppdatering av föreskrifter avseende skogsodlingsmaterial.

Skogssällskapet ställer sig tveksamma till ett förändrat regelverk som avser att använda mer främmande träslag i svenskt skogsbruk. Det finns många historiska exempel på där en förflyttning av växtmaterial har varit förödande för den inhemska naturen. Skogssällskapet är dock positiva till en ökad forskningsinsats angående främmande träslag inte minst ur ett ekologiskt/biologiskt perspektiv. Detta kan på sikt leda till nya riktlinjer avseende främmande träslag.

Skogssällskapet delar utredningen syn på att det är av högsta vikt att öka kvaliteten i föryngringarna, det är dock oklart om de föreslagna åtgärderna (t ex ökad tillsyn) leder till högre kvalitet. En hög kvalitet i föryngringarna borde ligga i markägarens absoluta intresse.

Skogssällskapet tillstyrker förslagen kring bättre ungskogar.

Skogssällskapet tillstyrker förslagen kring gödsling och askgödsling. Gödsling är en pusselbit till en högre biomassaproduktion.

Skogssällskapet ser positivt på de förslag som utredningen lägger fram när det gäller ett ökat fokus på skogsskador. Inför en framtid med ett förändrat klimat blir det allt viktigare att försöka förutspå vilka framtidens skadegörare blir och vara väl förberedda.

Skogssällskapet välkomnar utredningens initiativ kring viltskador men ser i ljuset av det arbete som pågår inom ramen för viltförvaltningen att det är viktigt att ta ett samlat grepp i frågan och ser därför ett värde av att vänta in detta arbete innan man föreslår författningsändringar.

Skogssällskapet ställer sig bakom utredningens slutsatser att skillnaderna i lägsta slutavverkningsålder mellan norra och södra Sverige inte vilar på en vetenskaplig grund och tillstyrker därför förslaget att revidera föreskrifterna. Avseende främmande träslag återkommer Skogssällskapet till att all användning av främmande träslag bör ske med stor försiktighet och på vetenskaplig grund och är därför tveksamma till en lägsta slutavverkningsålder för främmande träslag.

Skogssällskapet tillstyrker förslagen om robusta skogsbilvägar. Det behövs större kompetens och samsyn när det gäller byggande, klassificering och underhåll av skogsbilvägar.

Kapitel 9 – Nytt forskningsprogram

Skogssällskapet delar utredningens bild av dagens skogsforskning och ställer sig mycket positiva till ett nytt forskningsprogram med skogsskötsel, skogsproduktion och återväxt i fokus. Skogssällskapets forskningsstiftelse delar ut i storleksordningen 20 miljoner kronor per år till forskningsprojekt som rör sig inom detta område med fokus på tillämpad skoglig forskning. Det finns en stor möjlighet till synergier inom detta forskningsfält.

Kapitel 10 – Inför ett evidensbaserat beslutsfattande

Skogssällskapet tillstyrker förslagen om att införa ett tydligare evidensbaserat beslutsfattande och att införa en särskild anslagspost för Riksskogstaxeringens finansiering.

Kapitel 11 – Ett tydligare Sverige i EU

Skogssällskapet välkomnar idén att Sverige ska blir en tydligare och starkare aktör inom skogspolitiken i EU och tillstyrker de förslag som utredningen ger. Att öka myndigheters (och andra aktörers) EU-kompetens är en viktig ansats.

Kapitel 12 – Tydligare miljö kvalitetsmål

Skogssällskapet ser positivt på ansatsen att förtydliga miljö kvalitetsmålen på ett sådant sätt att de upplevs som mer operativt möjliga att nå än snarast visionära. Det är dock viktigt att en revidering sker evidensbaserat och i dialog för att bibehålla trovärdigheten.

Stockholm, 251216

Calle Nordqvist
VD

Karin Fällman Lillqvist
Hållbarhetschef